

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาระดับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนที่เปิดสอน ช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 สรุปผลการวิจัยได้ตามลำดับต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์การวิจัย
2. วิธีดำเนินการวิจัย
3. การวิเคราะห์ข้อมูล
4. สรุปผลการวิจัย
5. อภิปรายผล
6. ข้อเสนอแนะ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ทั้งโดยรวมและรายด้าน
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 ทั้งโดยรวมและรายด้าน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนที่เปิดสอน ช่วงชั้นที่ 1-2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่

1.1 ผู้บริหาร จำแนกได้ดังนี้

1.1.1 ขนาดเล็ก	82	โรงเรียน	จำนวน	82	คน
1.1.2 ขนาดกลาง	99	โรงเรียน	จำนวน	99	คน
1.1.3 ขนาดใหญ่	60	โรงเรียน	จำนวน	60	คน
			รวม	241	คน

1.2 ครูวิชาการ จำแนกได้ดังนี้

1.2.1 ขนาดเล็ก	82 โรงเรียน	จำนวน	82 คน
1.2.2 ขนาดกลาง	99 โรงเรียน	จำนวน	99 คน
1.2.3 ขนาดใหญ่	60 โรงเรียน	จำนวน	60 คน
		รวม	241 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามประชากรและขนาดโรงเรียน

2.1 เลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 50 ของประชากรทั้งหมดแยกเป็น ผู้บริหาร จำนวน 121 คน ครูวิชาการจำนวน 121 คน รวมทั้งสิ้น 242 คน

2.2 เลือกสุ่มอย่างง่าย โดยการจับฉลาก ตามขนาดของโรงเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการดำเนินงานวิชาการ ในโรงเรียน จำนวน 50 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .87 และแบบสอบถามปลายเปิด จำนวน 12 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปจำนวน 242 ฉบับและได้รับคืนจำนวน 242 ฉบับ คิดเป็น ร้อยละ 100 แล้วทำการคัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ปรากฏว่ามีครบสมบูรณ์ทั้ง 242 ฉบับ จึงมาตรวจสอบให้คะแนนและทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ เพื่อแปลผลการวิเคราะห์ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพ วิเคราะห์โดยหาค่าร้อยละ
2. ระดับการดำเนินงานวิชาการ ในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)
3. เปรียบเทียบระดับการดำเนินงานวิชาการ ในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำแนกตามสถานภาพและขนาดโรงเรียนทั้งโดยรวม และรายด้าน โดยใช้สถิติ F-test ใช้นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4. วิเคราะห์เนื้อหาตาม ข้อเสนอแนะการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนที่เปิดสอน ช่วงชั้นที่ 1-2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 โดยการวิเคราะห์เนื้อหาและนำเสนอ ในรูปความเรียงแสดงความถึ

สรุปผลการวิจัย

การดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 มีดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 242 คน เมื่อจำแนกตามสถานภาพของผู้บริหารและครู วิชาการพบว่า โดยรวมเป็นผู้บริหาร จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ครูวิชาการ จำนวน 121 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า กลุ่มใหญ่สุด อยู่ในโรงเรียน ขนาดกลาง จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 41.32 ผู้บริหาร จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 20.66 ครูวิชาการ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 20.66 โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 82 คน คิดเป็น ร้อยละ 33.88 ผู้บริหาร จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 16.94 ครูวิชาการ จำนวน 41 คน คิดเป็น ร้อยละ 16.94 และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 60 คน คิดเป็นร้อยละ 24.80 ผู้บริหาร จำนวน 30 คนคิดเป็นร้อยละ 12.40 ครูวิชาการ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 12.40

2. ระดับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยรวม อยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 10 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการแนะแนวการศึกษา และด้านการวัดประเมินผลและเทียบโอน ผลการเรียนรู้ อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้าน การประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นและด้านการส่งเสริมงาน วิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

จำแนกตามขนาดโรงเรียน ขนาดใหญ่ พบว่าระดับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 10 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านแนะแนว ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและด้านการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือด้านการส่งเสริมงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาและด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนา วิชาการกับสถานศึกษาอื่น

ขนาดกลาง พบว่าระดับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 10 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านแนะแนวการศึกษา และด้านการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือด้านการส่งเสริมงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

ขนาดเล็ก พบว่าระดับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 9 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านแนะแนว การศึกษา และด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือด้านการส่งเสริมงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น และด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา

จำแนกเป็นรายด้าน

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 7 ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม ข้อ 6 ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร และข้อ 4 นำหลักสูตร ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารจัดการใช้หลักสูตร ให้เหมาะสม

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 2 ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ข้อ 4 ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม และข้อ 1 ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 1 กำหนดระเบียบแนวปฏิบัติกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา ข้อ 5 พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้มาตรฐาน ข้อ 3

ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง จากกระบวนการ การปฏิบัติ และผลงาน อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ ข้อ 4 จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ทักษะประสบการณ์และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการ และอื่น ๆ

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ข้อ 2 ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มสาระการเรียนรู้ข้อ 1 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัย การบริหารจัดการและการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษาและข้อ 3 ประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานการวิจัยหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและงานวิจัยกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่น

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 3 จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และพัฒนางานด้านวิชาการ ข้อ 2 ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอนและข้อ 5 ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน

ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 4 ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยครอบคลุมภูมิปัญญา ท้องถิ่นข้อ 3 จัดตั้งและพัฒนาแหล่งการเรียนรู้รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้ และประสานความร่วมมือสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในการจัดตั้ง ส่งเสริมพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกันและข้อ 1 สำรวจแหล่งเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ในเขตพื้นที่การศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง

ด้านกรณีศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 3 ประเมินผลการจัดระบบและกระบวนการนิเทศการศึกษาในสถานศึกษา ข้อ 2 ดำเนินการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลาย และเหมาะสมกับ

สถานศึกษา และข้อ 4 ติดตาม ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนของสถานศึกษา

ด้านการแนะแนวการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 2 กำหนดการแนะแนวการศึกษา โดยความร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษา ข้อ 3 ติดตามและประเมินผลการจัดการระบบและกระบวนการการแนะแนวการศึกษาในสถานศึกษา และข้อ 1 จัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและกระบวนการเรียนการสอน

ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 3 วางแผนการพัฒนาคูณภาพการศึกษาตามระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาและข้อ 4 ดำเนินการพัฒนางานตามแผนและติดตามตรวจสอบ และประเมินคุณภาพภายในเพื่อปรับปรุงพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และข้อ 2 กำหนดเกณฑ์การประเมินเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาและตัวชี้วัดของกระทรวงศึกษาธิการ เป้าหมายความสำเร็จของเขตพื้นที่การศึกษา

ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชนตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 1 ศึกษาสำรวจความต้องการสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน ข้อ 3 ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา และที่จัดโดยบุคคล ครอบครั้ว องค์กร หน่วยงาน และสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษา และข้อ 2 จัดให้ความรู้ เสริมสร้างความคิด และเทคนิค ทักษะ ทางวิชาการ เพื่อการพัฒนาทักษะวิชาชีพ และคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น

ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ข้อ 1 ประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการศึกษาระดับพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ทั้งบริเวณใกล้เคียงภายในเขตพื้นที่การศึกษา ต่างเขตพื้นที่การศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ ข้อ 2 สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กร

ด้านการส่งเสริมงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาตามความคิดเห็นของ ผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ คือ ข้อ 2 ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาวิชาการและการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัวยุ องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา ข้อ 1 ตำรวจและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษา รวมทั้งความต้องการในการได้รับสนับสนุนด้านวิชาการของบุคคล ครอบครัวยุ องค์กร หน่วยงานและสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ ข้อ 3 จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัวยุ องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

3. ระดับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนตามความคิดเห็นของครูวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 10 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพในสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นและด้านการส่งเสริมงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

จำแนกตามขนาดโรงเรียน

ขนาดใหญ่ พบว่าระดับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนของครูวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 10 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ด้านแนะแนวการศึกษาและด้านการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือ ด้านการส่งเสริมงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา และด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น

ขนาดกลาง พบว่าระดับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนของครูวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 10 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือด้านการพัฒนาหลักสูตรการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา และด้านแนะแนวการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง 2 ด้าน คือด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นและ ด้านการส่งเสริมงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัวยุ องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

ขนาดเล็ก พบว่าระดับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนของครูวิชาการโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 9 ด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ด้านพัฒนาแหล่งเรียนรู้ และด้านแนะแนวการศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้าน คือ ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และด้านการส่งเสริมงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

จำแนกเป็นรายด้าน

ด้านการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 4 นำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและบริหารจัดการใช้หลักสูตรให้เหมาะสม ข้อ 3 จัดทำโครงสร้างหลักสูตรและสาระต่าง ๆ ที่กำหนดให้มีในหลักสูตรสถานศึกษาที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และข้อ 6 ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตร ข้อ 7 ปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรตามความเหมาะสม

ด้านการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความคิดเห็นของครูวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 2 ส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ ความถนัดของผู้เรียน ข้อ 4 ส่งเสริมให้มีการพัฒนาครูเพื่อพัฒนากระบวนการเรียนรู้ตามความเหมาะสม และข้อ 1 ส่งเสริมให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตามสาระและหน่วยการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ด้านการวัดผล ประเมินผลและเทียบโอนผลการเรียนตามความคิดเห็นของครูวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 1 กำหนดระเบียบแนวปฏิบัติกับการวัดผลและประเมินผลของสถานศึกษา ข้อ 3 ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนการสอน โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง จากกระบวนการ การปฏิบัติ และผลงาน และข้อ 5 พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินผลให้มาตรฐาน อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อ คือ ข้อ 4 จัดให้มีการเทียบโอนความรู้ทักษะประสบการณ์และผลการเรียนจากสถานศึกษาอื่น สถานประกอบการ และอื่น ๆ

ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามความคิดเห็นของครูวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก 2 ข้อ คือ ข้อ 2 ส่งเสริมให้ครูศึกษา วิเคราะห์ วิจัย เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ให้แก่กลุ่มสาระการเรียนรู้ และข้อ 3 ประสานความร่วมมือในการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย ตลอดจนการเผยแพร่ผลงานการวิจัยหรือพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนและงานวิจัยกับสถานศึกษา บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่น อยู่ในระดับปานกลาง 1 ข้อคือ ข้อ 1 ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยการบริหารจัดการ และการพัฒนาคุณภาพงานวิชาการในภาพรวมของสถานศึกษาและ

ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาตามความคิดเห็นของครูวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 5 ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน ข้อ 2 ส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอนและข้อ 3 จัดหาสื่อและเทคโนโลยีเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และพัฒนางานด้านวิชาการ

ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ตามความคิดเห็นของผู้ครุวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 4 ส่งเสริม สนับสนุนให้ครูใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน ในการจัดกระบวนการเรียนรู้โดยครอบคลุมภูมิปัญญาท้องถิ่นข้อ 3 จัดตั้งและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งพัฒนาให้เกิดองค์ความรู้และประสานความร่วมมือสถานศึกษาอื่น บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาในการจัดตั้ง ส่งเสริม พัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่ใช้ร่วมกันและข้อ 1 สำรวจแหล่งการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทั้งในสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น ในเขตพื้นที่การศึกษา และเขตพื้นที่การศึกษาใกล้เคียง

ด้านการนิเทศการศึกษาตามความคิดเห็นของ ครูวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 3 ประเมินผลการจัดระบบ และกระบวนการนิเทศการศึกษาใน ข้อ 2 ดำเนินการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนในรูปแบบหลากหลาย และเหมาะสมกับสถานศึกษา และข้อ 4 ติดตาม ประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาระบบและกระบวนการนิเทศงานวิชาการ และการเรียนการสอนของสถานศึกษา

ด้านการแนะแนวการศึกษาตามความคิดเห็นของ ครูวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย

3 ลำดับแรก คือ ข้อ 3 ติดตามและประเมินผลการจัดการระบบและกระบวนการการแนะแนวการศึกษาในสถานศึกษา ข้อ 1 จัดระบบการแนะแนวทางวิชาการและวิชาชีพภายในสถานศึกษา โดยเชื่อมโยงกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน และกระบวนการเรียนการสอน และข้อ 2 กำหนดการแนะแนวการศึกษา โดยความร่วมมือของครูทุกคนในสถานศึกษา

ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 3 วางแผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาให้บรรลุผลตามเป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษา ข้อ 2 กำหนดเกณฑ์การประเมิน เป้าหมายความสำเร็จของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา และตัวชี้วัดของกระทรวงศึกษาธิการ เป้าหมายความสำเร็จของเขตพื้นที่การศึกษา และข้อ 1 จัดระบบโครงสร้างองค์กรให้รองรับการจัดระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชนตามความคิดเห็นของครูวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก คือ ข้อ 1 ศึกษาสำรวจความต้องการสนับสนุนงานวิชาการแก่ชุมชน ข้อ 4 ส่งเสริมให้ประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางวิชาการของสถานศึกษา และที่จัดโดยบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษา และข้อ 2 จัดให้ความรู้ เสริมสร้างความคิด และเทคนิค ทักษะ ทางวิชาการ เพื่อการพัฒนาทักษะวิชาชีพ และคุณภาพชีวิตของประชาชนในชุมชน ท้องถิ่น

ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่นตามความคิดเห็นของ ครูวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ คือ ข้อ 1 ประสานความร่วมมือ ช่วยเหลือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาของรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอุดมศึกษา ทั้งบริเวณใกล้เคียงภายในเขตพื้นที่การศึกษา ต่างเขตพื้นที่การศึกษา และข้อ 2 สร้างเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับองค์กร

ด้านการส่งเสริมงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาตามความคิดเห็น ของครูวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลางและเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ คือ ข้อ 3 จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาข้อ 1 ดำรงและศึกษาข้อมูลการจัดการศึกษา รวมทั้งความต้องการในการได้รับสนับสนุนด้าน

วิชาการของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษาและข้อ 2 ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาวิชาการและการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ในการจัดการศึกษาของบุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันสังคมอื่นที่จัดการศึกษา

4. เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของระดับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า การดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน จำแนกตามสถานภาพผู้บริหารและครูวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาและด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่าง

5. เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe' พบว่า การดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 จำแนกขนาดโรงเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชนและด้านการส่งเสริมงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่น ไม่แตกต่าง ดังนี้

5.1 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดกลางมีการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มากกว่าขนาดใหญ่ และขนาดเล็ก ตามลำดับ

5.2 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียน ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา มากกว่าขนาดกลางและขนาดเล็กตามลำดับ

5.3 ด้านการนิเทศการศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลาง และขนาดเล็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดกลางมีการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียน ด้านการนิเทศการศึกษา มากกว่าขนาดเล็กและขนาดใหญ่ ตามลำดับ

5.4 ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชนในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชนในโรงเรียนขนาดใหญ่มากกว่าขนาดกลางและขนาดเล็กตามลำดับ

5.5 ด้านการส่งเสริมงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็กแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยโรงเรียนขนาดกลางมีการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนด้านการส่งเสริมงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษามากกว่าขนาดเล็กและขนาดใหญ่ตามลำดับ

6. ข้อเสนอแนะการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนพบว่า ควรมีการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ควรจัดทำงบประมาณให้เพียงพอ ควรจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาหน่วยงานทางการศึกษาควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับการแนะแนว และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนขนาดใหญ่ ควรดูแลโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก หน่วยงานภาครัฐ ควรให้การสนับสนุน โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง ควรจัดอบรมในการจัดทำสื่อ ควรจัดทำธนาคารข้อสอบเพื่อวัดคุณภาพการศึกษาแต่ละช่วงชั้น ควรจัดอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา และควรส่งเสริมความเข้าใจกระบวนการวิจัยให้แก่ครู

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์การดำเนินงานวิชาการใน โรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 มีประเด็นสำคัญที่ควรแก่การนำมาอภิปราย ดังนี้

1. ระดับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก อาจเป็นเพราะว่า การดำเนินงานวิชาการผู้บริหาร ครูวิชาการและครูทุกคนได้มีการวางแผนร่วมกันเพื่อทำการดำเนินงานวิชาการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ เพราะทุก โรงเรียนถือว่า งานวิชาการเป็นหัวใจของการบริหาร โรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของรัตน อรรคนิตย์ (2539 : บทคัดย่อ) ซึ่งศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในปัจจุบันของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ในกรุงเทพมหานคร (กลุ่มที่ 2 ,4) พบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ปฏิบัติงานด้านวิชาการครบทั้ง 9 ด้าน คือ การวางแผนงานวิชาการ การจัดแผนการเรียน การจัดทำรายเรียนตารางสอน การจัดการสอนซ่อมเสริม การใช้สื่อด้วยเทคโนโลยี การจัดกิจกรรมนักเรียน การวัดและประเมินผล และการประเมินผลงานวิชาการ

1.1 ระดับการดำเนินงานวิชาการตามความคิดเห็นของผู้บริหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ตามบทบาทหน้าที่ของผู้บริหารสิ่งที่สำคัญในการพัฒนาโรงเรียนให้มีคุณภาพจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องเข้าใจในการพัฒนาวิชาการ

ในโรงเรียนให้ได้ผล มีประสิทธิภาพ และต้องตระหนักอยู่เสมอว่าความคาดหวังของผู้ปกครอง ที่ส่งบุตรหลานเข้ามาเรียนในโรงเรียนคือต้องการให้นักเรียนมีความรู้ ความสามารถ อ่านออก เขียนได้ เป็นคนดีของสังคมและต้องมีคุณภาพด้วย ซึ่งสอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการ ประถมศึกษาจังหวัดร้อยเอ็ด (2545 : 4-9) ซึ่งกล่าวว่า ผู้บริหารจะต้องสนใจและตระหนัก ถึงหน้าที่ที่รับผิดชอบ รู้จัก ปรับปรุงตนเองให้รู้และเข้าใจงานวิชาการ สามารถเป็นผู้นำของครู ด้านการปฏิบัติงานวิชาการได้ ซึ่งการที่จะทำให้การปฏิบัติงานวิชาการบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ ได้นั้น ผู้บริหารเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการจัดดำเนินการ และกำหนดขอบข่ายการปฏิบัติ งานวิชาการไว้ 7 งาน ได้แก่ งานหลักสูตรและการนำหลักสูตร ไปใช้ งานการเรียนการสอน งานวัสดุประกอบหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน งานวัดผลและประเมินผล งานห้องสมุด งานนิเทศภายในและงานประชุมอบรมวิชาการ สอดคล้องกับประเวศ บังสี (2542 : 14) ซึ่ง กล่าวว่า การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนนั้นผู้บริหาร โรงเรียนจะต้องเป็นผู้นำของครู ในด้าน วิชาการและหน้าที่ของโรงเรียน คือ การให้ความรู้แก่นักเรียน ในด้านวิชาการคณะครูจะต้อง ประสานงานกันในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 ระดับการดำเนินงานวิชาการตามความคิดเห็นของครูวิชาการ โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนนั้นจำเป็นอย่างยิ่งจะต้อง ได้รับความร่วมมือจากครูผู้สอน ผู้บริหาร ที่จะพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ครูต้องมีบทบาทสำคัญ ในการพัฒนาผู้เรียนให้ประสบผลสำเร็จ ครูและผู้เรียนต้องร่วมมือกันพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ กระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน และการเรียน ได้อย่างเหมาะสม การพัฒนาการศึกษาเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพ ในการดำเนินการให้ บรรลุเป้าหมายดังกล่าวต้องพัฒนาคุณภาพของครู สอดคล้องกับเฉลิมศักดิ์ นามเชิงใต้ (2542 : 10 – 16) ที่กล่าวถึงบทบาทของครูในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถตามเกณฑ์ มาตรฐานคุณภาพครู (National Teacher Qualification : NTQ) ว่า ครูต้องจัดการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ครูต้องร่วมกันทำงานเป็นทีมและร่วมมือกับผู้เรียน ครูต้องแนะนำ แหล่งข้อมูลและความรู้แก่ผู้เรียน ครูเป็นผู้ออกแบบวิธีเรียนร่วมกับผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ปฏิบัติการร่วมการประเมินผลและคิดค้นวิธีเรียน โดยมีพฤติกรรมกาปฏิบัติงานของผู้เรียน

1.3 จำแนกตามขนาดโรงเรียน พบว่า

โรงเรียนขนาดใหญ่ มีระดับการดำเนินงานวิชาการของ โรงเรียน โดยรวม อยู่ในระดับมากทั้งนี้อาจเป็นเพราะ โรงเรียนมีความพร้อมทั้งด้านงบประมาณ บุคลากร อาคาร สถานที่ซึ่งถือว่าเป็นสิ่งจำเป็นพื้นฐานที่จะพัฒนานักเรียนให้สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ และ

สติปัญญาสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดาวร กันเมล์ (2542 : บทคัดย่อ) ซึ่งทำการศึกษาค้นคว้าเรื่องปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดอุดรธานี พบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษามีปัญหาการบริหารงานวิชาการ โดยผู้บริหารโรงเรียนมีปัญหาการบริหารงานวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับน้อย

โรงเรียนขนาดกลางมีระดับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า งานวิชาการเป็นงานหลักของโรงเรียน ที่ปฏิบัติงานด้านหลักสูตร การเรียนการสอน ตลอดจนงานกิจกรรมทุกอย่างที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยก่อให้เกิดการพัฒนาการเรียนรู้ และประสิทธิภาพแก่นักเรียนและโรงเรียน ซึ่งงานวิชาการเป็นงานที่แสดงถึงมาตรฐานหรือคุณภาพทางการศึกษาและความเจริญก้าวหน้าของโรงเรียนสอดคล้องกับศักดิ์พงศ์ หอมหวาน (2539 : 27) ที่อธิบายว่า การบริหารงานวิชาการ หมายถึง การบริหารกิจกรรมทุกชนิดในโรงเรียน ซึ่งเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้นักเรียนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพมากที่สุดและได้แสดงความคิดเห็นต่อไปอีกว่า ความจริงผู้บริหารสถานศึกษาทุกคนควรรับผิดชอบเป็นผู้นำของครูในด้านวิชาการเป็นอันดับแรกเพราะหน้าที่ของโรงเรียนคือ การให้ความรู้แก่ผู้เรียน

โรงเรียนขนาดเล็ก มีระดับการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูทุกคนต่างตระหนักในบทบาทหน้าที่ของตนเองที่รับผิดชอบงานในโรงเรียนและพร้อมใจกันพัฒนางาน พัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพ ตามสภาพความขาดแคลนทั้งด้านงบประมาณ ด้านอุปกรณ์ ด้านบุคลากร แต่ด้วยภารกิจที่ได้รับมอบหมายจึงสามารถดำเนินงานวิชาการให้มีคุณภาพเท่าเทียมกับโรงเรียนที่มีความพร้อมมากกว่า สอดคล้องกับ สมพงษ์ โสภณ (2542 : 13) ที่กล่าวว่า กระบวนการในการทำงานให้งานสำเร็จบุคลากรทุกฝ่ายต้องประสานสัมพันธ์ใช้ทรัพยากรและปฏิบัติตามระเบียบกฎเกณฑ์ให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ การบริหารการศึกษาจึงเป็นการนำหลักการบริหารไปใช้ในการจัดกิจกรรมทางการศึกษา ให้เกิดการพัฒนารัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ความสามารถและปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลกอย่างเหมาะสม

2. เปรียบเทียบความแตกต่างของการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียน จำแนกตามสภาพภาพผู้บริหารและครูวิชาการ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาและด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า การดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนเป็นสิ่งท้าทายสำหรับผู้บริหารและครูทุกคน

ที่ทุกคนต้องทุ่มเทกำลังกาย กำลังใจ กำลังสติปัญญา ขับเคลื่อนให้โรงเรียนก้าวไปข้างหน้าอย่างมีคุณภาพ ผู้เรียนมีความรู้ ความสามารถ กล้าคิด กล้าแสดงออก สุขภาพอ่อนนุ่ม มีคุณธรรม จริยธรรม ดังนั้นในด้านผู้บริหารและครูยังไม่มีความชำนาญ จึงทำให้มีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับวนิดา การขันธ์ (2540 : บทคัดย่อ) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพังงา ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการ โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารที่มีวิทยุฒิและประสบการณ์การดำรงตำแหน่งต่างกัน มีปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการ โดยภาพรวมแตกต่างกันและขนาด โรงเรียนแตกต่างกัน มีปัญหาจากการปฏิบัติงานวิชาการ โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบ แตกต่างกัน

3. เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ด้วยวิธีของเชฟเฟ่ (Scheffe') พบว่าการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 1 จำแนกตามขนาดโรงเรียน ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการส่งเสริมความรู้ด้านวิชาการแก่ชุมชน และด้านการส่งเสริมงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงาน และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นไม่แตกต่าง เป็นเพราะว่า เมื่อพิจารณาตามขนาด โรงเรียนซึ่งผู้บริหารและครูวิชาการที่จะดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนนั้น ได้ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานวิชาการทุกด้าน ด้วยความพร้อมของโรงเรียนที่แตกต่างกัน จึงทำให้การดำเนินงานวิชาการในด้านสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับวนิดา การขันธ์ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดพังงา ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการ โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารที่มีวิทยุฒิและประสบการณ์การดำรงตำแหน่งต่างกัน มีปัญหาการปฏิบัติงานวิชาการ โดยภาพรวมแตกต่างกัน และขนาด โรงเรียนแตกต่างกัน มีปัญหาจากการปฏิบัติงานวิชาการ โดยภาพรวมและรายองค์ประกอบ แตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนที่เปิดสอนช่วงชั้นที่ 1-2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 1 พบว่า ควรมีการอบรมเชิงปฏิบัติเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ควรจัดหางบประมาณให้เพียงพอ ควรจัดประชุมเชิงปฏิบัติเกี่ยวกับการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา หน่วยงานทางการศึกษาควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับการแนะแนว

และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนขนาดใหญ่ควรดูแลโรงเรียนขนาดกลางและขนาดเล็ก หน่วยงานภาครัฐควรให้การสนับสนุน โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง ควรจัดอบรมในการจัดทำสื่อ ควรจัดทำธนาคารข้อสอบเพื่อวัดคุณภาพการศึกษาแต่ละช่วงชั้น ควรจัดอบรมเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษาและควรส่งเสริมความเข้าใจกระบวนการวิจัยให้แก่ครู

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากการวิจัยพบว่าการดำเนินงานวิชาการของโรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่าผู้บริหารครูวิชาการและครูทุกคนในโรงเรียนได้ดำเนินงานวิชาการเป็นไปตามการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง คือ

1.1 ด้านการประสานความร่วมมือในการพัฒนาวิชาการกับสถานศึกษาอื่น อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารและครูวิชาการยังไม่ปรับทิศทางในการพัฒนางานวิชาการโดยให้โรงเรียนในกลุ่มโรงเรียนหรือเขตพัฒนาคุณภาพการศึกษามีส่วนร่วม ดังนั้นผู้บริหารและครูวิชาการจึงต้องวางแผนร่วมมือกันในการพัฒนาวิชาการเพื่อส่งผลกระทบต่อการพัฒนาผู้เรียนต่อไป

1.2 ด้านการส่งเสริมงานวิชาการแก่บุคคล ครอบครัว องค์กร หน่วยงานและสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา นั้นน่าจะเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหาร ครูวิชาการและครูทุกคน จะต้องส่งเสริมสนับสนุน กำกับติดตาม โดยร่วม วางแผน ประชุมสัมมนา ปรึกษาหารือ ในการพัฒนาบุคลากรและองค์กรให้บังเกิดผลต่อการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรทำวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนเชิงคุณภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดทุกเขตพื้นที่การศึกษา

2.2 ควรทำการศึกษาเปรียบเทียบแบบการดำเนินงานวิชาการในโรงเรียนเชิงคุณภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ดทุกเขตพื้นที่การศึกษา